

יתרו תשפ"ג גליון קמב שנה ד

מליצי יושר

זרע שמשון

רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מייכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומחוני טב.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל:
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוה"גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימינים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמכם
לשוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי ותומכי.

אתון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגנשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסיע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הוברמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נזר בכל יום על כל אלה שיעייש
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצרכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי זוכה ליר"ש,
הצלחה בכל טוב, בזה ובבא
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

חזון יחזקאל

רבי יחזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספרו בשעת הלוייה הכריז:
נצטוונו מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רבבות אפרים אורח ח"ב עמוד
רמ"ה, מלך ביפו פרק מ"ב).

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב? פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה? פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען? פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

ווייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען

וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,

און ר' יחזקאל אברמסקי זצ"ל, וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר

פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

עשרת הדברות. הנה עשרת הדברות היו כתובים חמשה על לוח זה, כנגד חמשה על לוח זה, נמצא ד'אנכי' הוא כנגד 'לא תרצח'.
'לא יהיה לך' כנגד 'לא תנאף'. ו'לא תשא' כנגד 'לא תגנוב'. ו'זכור את יום השבת' כנגד 'לא תענה'. ו'כבד את אביך' כנגד 'לא תחמוד'. ויש לקשרם יחד כל אחד כנגד מה שמכוון אליו:

'אנכי - לא תרצח.' דבמאמר 'אנכי ה' אלוקיך' בא גם להזהיר את האדם שישתדל לכוון בתפילתו, שתפילה בלא כוונה כגוף בלא נשמה, וזה נרמז במאמר 'אנכי ה' אלוקיך' עפ"י מה שאמרו (ברכות כח): דאמר ריב"ז לתלמידיו, כשאתם מתפללים דעו לפני מי אתם מתפללים, ולכן 'אנכי' מכוון כנגד 'לא תרצח', שעון רציחה הוא מה שמוציא את הנשמה מהגוף וזה כעין תפילה בלא כוונה. ועוד ו"ל, דמי גרם לבני ישראל שיעשו את העגל ויעברו על 'אנכי ה' אלוקיך', זה היה מפני שהרגו לפני כן את חור ועברו על 'לא תרצח'.

'לא יהיה לך - לא תנאף.' ו"ל עפ"י הידוע מחז"ל, שמי שעובר על זנות מוליד בנים זרים שמכעיסים לבוראם ועוברים על 'לא יהיה לך'. ועוד דמצינו שעבודה זרה נקרא 'זנות', דכתב (דברים לא:טז) "זונה אחרי אלהי נכר הארץ", וממילא חזינן שב' עבירות הללו אחד הם.

'לא תשא - לא תגנוב.' ו"ל עפ"י מש"כ רש"י (ויקרא יט:יא) מחז"ל, דמי שגונב סופו ליטבע לשקר. ועוד דאמרו (גדרים ז:) שבכל מקום שהזכרת ה' מצויה, עניות מצויה, דמי שמזכיר שם ה' לשוא, גורם עניות לעולם, ונמצא דעובר על 'לא תגנוב', שגונב טובה מן העולם וע"י כך נגרם אורך הגלות.

'זכור את יום השבת - לא תענה.' השבת היא אות בין הקב"ה ובין ישראל, ושארית ישראל לא ידברו כזב, והשבת היא זכר

על הריצפה בשלולית של דמעות

כשהוצרך כ"ק אדמו"ר הביית ישראל מגור זצ"ל לעבור ניתוח, שלח לפני כן שליח מיוחד להזכירו אצל רבינו **הבן לאשרי** זצ"ל לתפילה ולברכה, ולא הסכים לעבור את הניתוח שהרופאים קבעו שעליו לעבור טרם קיבל את הסכמתו וברכת קודשו של רבינו **הבן לאשרי** שלא יאונה לו כל רע.

באחד הפעמים כשכ"ק **הביית ישראל** אושפז בבית רפואה, פנה אחד הפרופסורים הגדולים שם לאחד הגבאים ולקחו הצידה כשהוא לוחש לו שמצבו הרפואי של האדמו"ר בכי רע, והולך ומידרדר עד כדי סכנת חיים. לא עברו רגעים אחדים, ולפתע **הביית ישראל** קורא מיד לגבאי, ואומר לו: "אני יודע מה שאמר לך הפרופסור, אני מצווה עליך לא לגלות זאת לאף אחד מה ששמעת, ותלך מיד ומהר לרעננה **לבעל הבן לאשרי**, ותבקש מהצדיק שיתפלל ויעזור עלי רחמים רבים מן השמים". הגבאי נסע במהירות, וכשהגיע למעון קודשו של **הבן לאשרי**, כמה שדפק על הדלת לא פתחו לו, אלא רק הוא שומע את קולו של הצדיק בזעקות של תפילות ובכיות נוראות מבפנים, לאחר זמן ממושך שעמד והמתין בחוץ, פתאום פותחים לו את הדלת, והוא נחדר לראות את הצדיק שרוע על ריצפת חדרו בשלולית של דמעות רבות ששפך בתפילתו, ומבלי שיפתח את פיו פונה אליו הצדיק, ואומר לו: "תחזור לרבי, ותגיד לו שהצלחתי בתפילתי לבטל את הגזירה לחיים טובים ולשלום".

בשנת תשל"ז כחודשיים קודם פטירתו של רבינו **הבן לאשרי**, גילה לאחד ממקורביו כי קרובה שעתו, ושלחו לברר אודות חלקתו אשר רכש בהר המנוחות, כמה שבועות לפני פטירתו היה בחולשה, בימים האחרונים השתפר מצבו, וביומו האחרון י"ב בטבת נראה היה כי הבריא ושב לאיתנו, לפנות ערב ביקש ממקורבו שיעזרוהו ללבוש בגדי שבת בלא לפרש לו את טעם הדבר, וביקשו שילך מיד עכשיו ללא שום עיכוב **להביית ישראל מגור**, וימסור לו דברים שאמרו לו להגיד הרומזים בביור שהגיעה שעתו, ואכן באותו לילה החזיר את נשמתו הטהורה ליצורה בליל י"ג טבת תשל"ז, למחרת ליווהו קהל רב, כשבראשם **הביית ישראל מגור**, ושמועוהו פונה באמצע הלוויה לאחד שהלך לצידו ואומר לו בערך בסיגנון זה: "עכשיו נגמר לי הביטוח על החיים שלי, כשעתה נפטר הצדיק שהיה מגן ושומר על חיי, ואכן לא עברו חודשיים ימים, ונסתלק **הביית ישראל מגור**. (ברכה משולשת עמוד ל"ד).

ויקח יתרו חותן משה את צפורה וגו' אחר שלוחיה. אמרו חז"ל (בראשית רבה פרשה כ"ב סימן ז'): תאומה יתירה נולדה עם הבל, זה אומר אני נוטלה שאני בכור, וזה אומר אני נוטלה שנולדה עמי, ומתוך כך ויקם קין אל הבל אחיו ויהרגוהו, ע"כ. ובתיקוני זוהר (דף קיב:) איתא, דעבר קין על "ואל אשת עמיתך לא תתן שכבתך", וז"ל: קין עבר על "ואל אשת עמיתך לא תתן שכבתך", דבא על תאומתו של הבל, וזה שאמר "ויקם קין אל הבל", דקם על תאומתו, ולבתר קטיל לבעלה.

והנה איתא מהאר"י ז"ל, דצפורה היא גלגול מהתאומה יתירה שנולדה עם הבל, ויתרו הוא גלגול קין, וזה שיתרו נקרא 'קיני' מלשון 'קין', ומשה רבינו היה גלגול הבל, ולהיות שקין (יתרו) הרג את הבל (משה) בשביל התאומה (צפורה), תיקן עתה יתרו מה שפגם, והחזיר לו אשתו למשה שהוא גלגול הבל.

וכיון שעבר קין על "ואל אשת עמיתך לא תתן שכבתך", לכן אחר שחזר קין בתשובה, היה צריך לפרוש מן התאומה יתירה, וזהו הרמז "אחר שלוחיה", אחר ששלחה ממנו בגלגול ראשון כשעשה תשובה, עתה קיים השבה עוד פעם בבתו צפורה, שהיתה גלגול התאומה יתירה.

לע"נ הרה"ק ר' אברהם משה וויינטרויב זצ"ל אדמו"ר ממאריקשוב יא"צ י"ח שבט

מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה (שבת י.) הנה שבת נקרא "מתנה", כדאמרו: "מתנה" טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה. וביאור הענין דשבת נקרא "מתנה", כי הנה קודם שקיבלנו את התורה, היינו מכינים עצמם מ"ט יום קודם, ולכן אין התורה נקראת "מתנה", כי קיבלנו אותה חלף הכנתם, אך השבת ניתנה במרה (שבת פז:) וזה קודם שנגמרה הכנתם, על כן נקראת "מתנה". ואע"ג שברור שגם למצות שבת צריך לסלק הזוהמא, [וא"כ צריך הכנה לזה, ומדוע נקראת "מתנה"]. אולם דבר זה [שתסולק הזוהמא], נעשית ממילא ע"י שמירת השבת, כי השבת הוא "יומא דנשמתא", ומוציאתו מפחיתות החומר, ואין זה נעשית ע"י הכנה מקודם השבת, ולכן השבת נקראת "מתנה". ולכן אומרים "הודו" קודם מנחה של ערב שבת, וגם אומרים בקבלת שבת "מזמור שיר ליום השבת", כי מודים ומזמרים אנו להקב"ה על זה שמוציא אותנו מפחיתות החומר [ע"י שמירת שבת].

והנה בשבת יש עלייה לנפש ישראל מקליפת נוגה, כמו שכתב האריז"ל בכוונת רחיצה בערב שבת בחמין, דזה כדי שלא יוכל הרע דקליפת נוגה לעלות עמה, וממילא יש עלייה לנפש ישראל מקליפת נוגה. וזה שאומרים "רב לך שבת בעמק הבכא, והוא יחמול עליך חמלה", ד"בכא" נוטריקון "בית כרם אשה", והם כלל חמדת העולם הזה שחוזרים עליהם מעורכי המלחמה. דאפילו המשוקעים בתאוות העולם, אבל בשבת יש להם עלייה ממילא, וזה ב"חמלה" מן השמים, דאף בלי מלחמת יצר רק ע"י שמירת שבת, באה העלייה ממילא. (נאות הדשא ח"א עמוד צ"ה, צ"ז).

התורה ניתנה בשבעים לשון. יש להבין למה הוצרך לזה שיתן התורה בשבעים לשונות של האומות. ונראה, כי אם האומות לא היתה להם שום שייכות להתורה, והיו הפכים לגמרי לישראל, לא היתה אפשרות לישראל לחיות ולהתקיים בגלות בין האומות, שהיו מנוגדים לישראל לגמרי, ולכן שמעו ג"כ ממתן התורה בלשונם, כדי שתהיה להם שייכות עם ישראל

לבריאת העולם שנברא במאמרו, ומי שמדבר שקר, פוגם במאמרו פיו, והאמת מקיים את העולם, והשקר מכלה את העולם, ונמצא דאם אינו משקר, אז עדותו על האות של שבת מתקיימת, אך מי שמשקר אינו יכול להעיד על השבת, שעדותו לא מתקבלת.

ולפי"ז יובן מה שמצינו (דמאי פ"ד מ"א ובפירוש הרע"ב) שעם הארץ אימת שבת עליו יותר מבחול, ובשבת אינו חשוד לשקר, ולא מצינו דבר זה בשאר עבירות, והיינו משום שעבירה זו חמורה מאד בעיניהם לעבור עליה בשבת, לפי שכנגד 'זכור את יום השבת', יש את הציווי של 'לא תענה ברעך עד שקר'.

'כבד את אביך - לא תחמוד.' עפ"י מה שאמרו (ע"ז ה.): אמר ריש לקיש באו ונחזיק טובה לאבותינו שאלמלא לא חטאו אנו כמי שלא באנו לעולם. ופירש"י: שכל זמן שהם קיימים אין אנו חשובים לכלום, עכ"ל. ו"ל שלך הזהיר נגד 'כבד את אביך' הציווי של 'לא תחמוד', לרמוז שלא יחמוד את מיתת אביו בשביל כבודו. ו"ל שאכן לך מבטיח הקב"ה שכל על כיבוד אב ואם שייזכו לאריכות ימים, כדי לומר לאדם שאל ידאג משום כבודו שנחסר ע"י אביו, כי אם יכבד את אביו יאריכו ימיו, ויתארך גם כן כבודו. (זרע שמשון אותיות כ"ב כ"ו).

לע"נ הרה"ק ר' אברהם יוסף ב"ר חיים ישראל מפילוב זצ"ל יא"צ י"ד שבט
את כל אשר עשה אלקים למשה ולישראל. פירש"י: שקול משה כנגד כל ישראל. את כל אשר עשה: בירידת המן ובבאר ובעמלק. כי הוציא ה' זו גדולה על כולם, ע"כ. וצ"ב תיבת "כי", דזה מורה על נתינת טעם, ואיזה טעם הוא על "אשר עשה אלקים למשה ולישראל". גם אינו מובן מה שהקדים הכתוב לומר "למשה ולישראל" דשקול משה כנגד כל ישראל.

ואפשר לומר כי אמרו חז"ל (תענית ט.) מן בזכות משה, והנה לפי מה שאמרו דמשה שקול כנגד כל ישראל, א"כ קשה למה לא היה המן בזכות כל ישראל, שעל"פ שקולים הם כמשה. אך כבר אמרו חז"ל הדעותיו נוס מנכין לו מזכותיו, דכתוב "קטנתי מכל החסידים", וא"כ לכל ישראל שנעשה כבר נס ביציאת מצרים, וכבר ניכר מזכותם, לכן היה המן בזכות משה שלא היה צריך לנס זה, שלא היה בעבדות מצרים.

ובזה מובן שפיר כוונת הכתוב "את כל אשר עשה אלהים למשה", שהיה המן בזכות משה, וכן הבאר, כמו שאמרו דאחת מיתת מרים חזרה הבאר בזכות משה, וזהו "למשה", דעיקר הנס בשביל משה, ומה שאמר "ולישאל עמו", ר"ל שישאל עמד להם זכות משה. וא"ת למה לא הספיק זכות כל ישראל שעל"פ שקולים כמשה, לזה אמר "כי הוציא ה' את ישראל ממצרים", שכבר געשה להם הנס ביציאת מצרים ונגרע מזכותו, לכן בא המן רק בזכות משה לבד.

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$180 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי און חזון יחזקאל** - הר המנוחות
אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים זו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!

gilyonmy@gmail.com 732-510-0560

לכבוד מערכת מליצי יושר

הנה צעיר אנכי לימים, כשנה אחר חתונתי, ומצפה אני שיהיה לי חיים טובים ומתוקים.

אבל עכשיו ראיתי דברים מפחידים מאד בספר באר מים חיים (ריש פרשת חיי שרה), וז"ל: ידוע לכל מהמקרים ופגעים רעים שבעוה"ז מיום הולדו עד יום מותו שאין שיעור וערך להם, ומעולם לא ראיתי ולא שמעתי שיאמר אחד מ ישראל שטוב לו בעולם הזה, וכל אחד יש דבר אחר לפניו, זה צער גידול בנים, וזה צער פרנסה, וזה צער הבריאות, וממש אין רגע בלא פגע, עכ"ל.

וחישובי דאם בדורות הקודמים היו צדיקי עולם שהעניקו חמה בקומתם ובכח תפלתם בטלו הגזירות הרעות, אבל בדור יתום כזה כי אבדו חסידו ומפגיע אין בעדינו, לא נשארו כי אם זכותם של הצדיקים הקודמים, כמו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים טז, ג) "לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל הפצי במ", דכל מה שהטבת עמדי הוא רק בזכות הקדושים ישיני עפר, כי כל הפצי נעשו למען זכותם.

לכן החלטתי להיות לי חלק בהפצת ספרים של צדיקי מצוקי ארץ שמחבריהם הבטיחו לעזור ולהושיע למי שילמוד בספריהם, וגדולים צדיקים במיתתם שיש כח בידם לשלם במיטבא למי שלומד בספריהם, כדכתב בספר חסידים דכל האומר דבר שמועה מפי הצדיקים הם מתפללים עליו שם ומליצים טובה עליו. וא"כ ק"ו בן בנו של ק"ו הצדיקים שהבטיחו במפורש לעזור ולהושיע ולהמליץ טוב לאותן הלומדים בספריהם, כי בודאי שהם מקיימים הבטחתם במדה מרובה ברוחניות ובגשמיות וכט"ס.

ברכה מרובה במעשי ידיכם

א. ז. בלום, מאנסי

מקודם כדי שיהיה לו ימי זכרון בעניו ולא יתגאה. ולכן הזכיר הקב"ה בעת מעמד מתן תורה שבני ישראל היו עבדים בארץ מצרים למען לא יתגאה לבם.

לב העברי

לע"נ הרה"ק ר' שמואל ב"ר מיכל אהרן מסלונים זצ"ל י"א צ"ט שבט

ושפטו את העם בכל עת, את הדבר הקשה יביאון אל משה, וכל הדבר הקטן ישפטו הם. נראה ד'הדבר הקטן' קאי גם כן לענין התוכחה והמוסר, ופסק של 'הוראת שעה' התלוי בבית דין בכל עת, ו'אתם' אפילו מזידין וטועין (ר"ה כה:), דכמו שיקבלו למטה יקיימו למעלה. והנה כל זה הוא בנגלות התורה, אבל בסתרי תורה, ודאי אם ישפוט על דעתו, ודאי הוא קוצץ בנטיעות, ולא ישונה דבר ח"ו אלא כפי שמקובל ונלמד בתורה הקדושה, ולא שייך על זה 'הוראת שעה' וכדומה.

והנה אמרו בסוכה (דף כח:): 'דבר גדול' זה מעשה מרכבה, ו'דבר קטן' זה היות דאביי ורבא. וזה שאמר הכתוב "את הדבר הקשה" והיינו 'דבר גדול' דזה סתרי תורה, 'יביאון אל משה' דייקי, נשאוב מתורה ומקבלה מאבותינו (ע' בהקדמת רמב"ן על התורה), ואין שינוי נמצא כלל. אבל "את הדבר הקטן" היינו היות דאביי ורבא, בזה שייך פסק של 'הוראת שעה', ו'הפסד מרובה', ו'מוטב שיהיו שוגגין' וכדומה, וזה 'ישפטו הם' היינו ה'ב"ד, וכמו שיקבלו למטה יקיימו למעלה.

ובאיכות מוסר איך להוכיח, שמעתי ממו"ח הגאון [רבי הלל מקאלמאי] נ"י, על הגמרא (כתובות קה:): "האי צורבא מרבנן דמרחמין ליה בני מתא, לאו משום דמעלי, אלא משום דלא מוכח להו במילי דשמיא. (-) תלמיד חכם שאוהבים אותו בני עירו, אין זה מחמת שהוא מעולה ביותר, אלא משום שאינו מוכיחם על מה שאינם מקיימים התורה והמצוות). ולכאורה קשה, דהרי אנו רואין תלמידי חכמים גדולים צדיקים דבני עירו אוהבים אותו. אלא נראה דזה תלוי באיכות ובאופן המוסר שמוכיח להם, דאיכות המוסר צריך להיות לפי כל דור ודור, דאם יוכיח עכשיו על חילול שבת רק כאשר כתיב בתורת משה - "מחלליה מות יומת", ודאי רוב הדור לא יקבלו את דבריו, אלא צריך להמתיק הדבר לפי הציבור במשל ובמליצה כדי להמשיך לבבות.

וזה שאמרו חז"ל דאם ראית ת"ח ששונאין אותו בני עירו, זה משום 'דמוכח להו במילי דשמיא', 'דשמיא' דייקי, דמוכיח להם רק הדברים ככתבן כמו שנאמר בתורת משה, דאינו מוריד הדברים על הארץ במשל ומליצה כדי להמשיך הלבבות. אבל המוכיח במתק לשון שפתים כפי מדרגת המקבלים, לו 'מרחמין ליה בני מתא'.

וזה שאמרו חז"ל "האי צורבא מרבנן דמרחמין ליה בני מתא, לאו משום דמעלי", לאו משום דחשיב יותר מת"ח אחר, "אלא משום דלא מוכח להו במילי דשמיא", והיינו הדברים ככתבן, אלא מוכיח אותם כפי איכות הדור. (תורת יחיאל).

לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא זכור את יום השבת לקדשו. פירש מו"ח הגאון [רבי הלל מקאלמאי] נ"י, דאיאת בכתובות (ק"א) עה"פ "השבעתי אתכם בנות ירושלים", שהשביע הקב"ה את ישראל שלא ידחקו את הקץ. וברש"י גורס שלא "ירחיקו" את הקץ על ידי עונותיהם על"ש. והנה העיקר המקרבת ומרחקת הגאולה היא שבת, כמו שאמרו רז"ל אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלין שבת, ולכן קאמר רחמנא "לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא", כלומר שלא תעבור על שבועתך, והיינו שלא להרחיק את הקץ, ומה הוא: "זכור את יום השבת לקדשו", דשמירת שבת מקרבת הגאולה. (תורת יחיאל).

במקצת, אך לא נשאר בידם כלום, כי לא היתה להם הכנה לזה בימי הספירה. ועוד יש לומר, שזה שנאמרה בשבעים לשון הוא כדי שתהיה הכנה לגרים שיוכלו לבוא אח"כ ולהתגיייר והיה יכולים לקבל אח"כ את התורה, ואלמלא שמעו התורה בלשונם, לא היתה להם הכנה לזה. (נאות הדשא ח"א עמוד רכ"ט).

בישול עכ"ם. הגמ' בע"ז (דף לח.) אמרה בנוגע בישול עכ"ם, דאם הניח ישראל בשר בתנור, ואח"כ לקחו מהתנור והניחו בסל "דאותביה בסילתא", והגוי לקחו מהסל והחזירו לתנור, דאם עדיין לא נתבשל כמאכל בן דרוסאי יש בו משום בישול עכ"ם.

וכתב המאירי שם, דאם הגוי הסיר את המאכל מעל האש לצורך הבישול, אפילו אם הוא הניח בינתיים את המאכל במקום שלא יכול להתבשל כלל ואח"כ החזירו, מ"מ הסרה זאת לא נחשבת להסרה ואינה אוסרת את המאכל בבישולי גוים. וז"ל: כל שעושה כן לצורך הבישול אינו קרוי סלוק, והוא לדעתי שאמרו בסוגיא זו "דאותביה בסילתא" כלומר בסל מקום שאין עושים כן לצורך הבישול.

וכעין זה כתב האבני נזר (יו"ד סימן צ"ט אות ג) וז"ל: נראה שיש להקל בדעתו להחזיר אפי' הניחה ע"ג קרקע, או עודה בידו אפי' אין דעתו, אע"ג דבשבת (בדיני שהייה) מחמירים באלו מספק, היינו משום דאיסור שבת חמור וקרוב לבוא לידי איסור תורה, אבל בבישולי עכ"ם דמקילים בספק, ניקל גם בזה. ובזה מיושב לשון הגמ' "דאותביה בסילתא", היינו שאינו בידו וגם שהניחו בכלי, ומשמע שלא היה ע"מ להחזיר לאותו אש.

לקוט סופר

לע"נ הג"ר שמחה אליהו ב"ר מאיר ציפקוויץ זצ"ל י"א צ"ט שבט

אנכי ה' אלקיך. במדרש: כיון ששמע משה 'אנכי ה' אלקיך', פתח ואמר 'ברוך שלא עשני גוי'. ונראה דהנה משה רבינו טען להש"ת בחטא העגל מליצה על ישראל, כי מה שאמר

'אנכי ה' אלקיך', נאמר בלשון יחיד, וא"כ לי צוית, ולא להם, (ע' שמות רבה פ"ג י"א), וכיון שנתקבל לימוד זכות זה, שוב נתבטל החרון אף של הקב"ה, ולא היה צריך לקיים רק במשה 'ואעשך לגוי גדול', רק גם ישראל לא נמחו ונשארו גוי גדול. וזה כוונת המדרש: כששמע משה 'אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך', ושמע שאמר הקב"ה זאת בלשון יחיד, הבין כי יהיה בידו לימוד זכות על ישראל, לכן פתח ואמר 'ברוך שלא עשני גוי', שלא יצטרך הש"ת לקיים בו עצמו 'ואעשך לגוי גדול', כי יהיה לו מליצה ישרה על ישראל.

אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים. יש לומר הכוונה שהזכיר הקב"ה יציאת מצרים, לפי מה דכתיב (תהלים עה:ח) "כי אלקים שופט זה ישפיל וזה ירים", שאין אדם עולה לגדולה אם לא קדם לו צרה, ולא יתרומם כי אם מתוך השפלות. וראיה לדבר: ישראל במצרים, יוסף לפני פרעה, מרדכי בשושן, וכן כולם. וזה הרמז המובא בפסוק (שמות ט:כד) "ויאמרו אליו ה' לך רד ועלית", שמתחלה הוא הירידה, ואח"כ "ועלית". וכך מנהגו יתברך כי "זה ישפיל וזה ירים", והכוונה על אותו האיש עצמו שמקודם משפילו, ואח"כ הקב"ה מרימו. וסיבת הדבר שמשפילו הוא כדי שלא יתגאה וירום לבבו אם הגיע על רום הצלחות, על כן הקב"ה משפילו

א וכן פסק בש"ת זכות אבות (קוריאט, סימן כ"ד אות ז) וז"ל: כל סילוק האמור כאן היינו שסילקה מלהתבשל, אבל סילקה לאיה צורך כגון ליטול נחלת ומכ"ש לצורך הבישול כגון לחתות האש, לא מיקרי סילוק.

זכור את יום השבת לקדשו. הרמב"ן כאן מבאר מדוע עשה דוחה ל"ת, וז"ל: כי מדת 'זכור' רמזו במצות עשה, והוא היוצא ממדת האהבה וכו', ומדת 'שמור' במצות ל"ת וכו', ויוצא ממדת היראה, ולכן מ"ע גדולה מל"ת, כמו שהאהבה גדולה מיראה וכו', ולכן אמרו דאית עשה ודחי ל"ת וכו' עכ"ל. וכתב הגר"י ענגיל (לקח טוב כלל י"ב) וז"ל: ולפי"ז נראה בהצעת דברי הגמ' (סוטה לא): גדול העושה מאהבה יותר מן העושה מיראה, שזה תלוי לאלף דור, (העושה מיראה זכותו תלוי לדורותיו להגן עליהם עד אלף דור), וזה תלוי לאלפים דור (העושה מאהבה זכותו תלוי לאלפים דור), ע"ש. ומבואר איפוא בזה דמעלת האהבה היא כפולה ממעלת היראה, שהרי האהבה תלוי לאלפים, והיראה רק לאלף, שהוא חצי אלפים, וא"כ מובן ממילא דמדריגת וערך עשה אחת היא עבודה מאהבה, היא כמדריגת וערך ב' לאוין דהם עבודה מיראה. וא"כ שפיר כתב בספר הכריתות דאין עשה אחת דוחה ב' לאוין, דכיון דערך הלאוין שוה לערך העשה, א"כ שוב מאי אולמיה דעשה על הלאוין, ושב ואל תעשה עדיף.

כבד את אביך ואת אמך. תדע דכל עניני חיוב אשר על האדם לעשות לחבירו, אין החיובים במקום איסור, דבכיבוד אב ואם אף שהוא מצוה חמורה, קיימא לן דאין לו לעבור אפי' על איסור דרבנן בשביל כיבודו. והענין מבואר אצלי בחידושי בארוכה, דהרי הדין הוא דכיבוד הוא משל אב ולא משל בן, [דאין צריך לבזוז ממונו בשביל כיבוד אב], והיכא דצריך לעבור איסור עבור דאביו, הרי הכיבוד משל בן, [דהבן מפסיד ע"י הכיבוד], שהרי הוא מפסיד איסור עבור הכיבוד, דהפסד איסור הוא הפסד יותר מהפסד ממון, שהרי יש לו לאדם להפסיד כל ממונו שלא לעבור על ל"ת.

ואפי' למ"ד דכיבוד אב הוא משל בן, ג"כ הוא רק בממון, דצריך לבזוז ממונו עבור כיבוד אב, אבל הפסד של איסור גדול יותר אין לו להפסיד, והפסידו קודם לכיבוד אביו.

וכן בהשבת אבידה דאמרו (ב"מ ל): דלא דחינן איסורא מקמי ממונא, ג"כ הכוונה כן, דהא בהיתה מלאכה שלו מרובה משל חבירו, שלו קודם, ופסוד מהשבה, הרי דהיכא דהוא מפסיד יותר, אין מצות השבה, וא"כ כל שכן כשהוא מפסיד הפסד איסור, דהוא ודאי יותר מהפסד ממון דחבירו, כיון דמחויבין לבזוז כל ממון שבעולם שלא לעבור על ל"ת, הרי דהוא הפסד גדול יותר, וא"כ כ"ש דאין לו להפסיד.

[אבל לכאורה קשה, דבכיבוד אב שצריך לעבור על איסור, מדוע לא נימא דעשה של כיבוד אב דוחה האיסור, דהרי הכלל הוא דעשה דוחה ל"ת, די ש' לומר] דלא דמי לשאר עשה דוחה ל"ת, דבשאר עשה דוחה ל"ת, אז אפי' לא ידחה הל"ת, מ"מ חיוב המצוה איננו מסתלק בכך, ולכן דוחה העשה הל"ת. משא"כ כאן דלפי הפסד איסור שהוא מפסיד, אין כאן מצוה כלל, וא"כ אין כאן כלל מה לדחות. (קובץ ישורון ח"ז עמוד קע"א אות כ"א).

וישמע יתרו. אמרו חז"ל (זבחים קטז). מתן תורה וקריעת ים סוף שמע ובא. ויש לפרש מה שאמרו דמתן תורה שמע, דבתחילה סבר יתרו שיבא משה רבינו אצלו בשביל אשתו, אבל כיון ששמע דמתן תורה נצטווה משה רבינו (דברים ה:כח) "ואתה פה עמוד עמד", על כן הוכרח להביאה צפרה אל משה, כי משה רבינו לא יבא אצלו, כי נצטווה לעמוד שם. ומה שאמרו דקריעת ים סוף שמע, יש לפרש דאמרו במכילתא עה"פ "אחר שילוחיה", שפטרה משה רבינו בגט, ואמרו רז"ל (סוטה ב). דזווג שני קשה לזווגם כקריעת ים סוף, וכיון ששמע שאצל משה גם קריעת ים סוף אינו דבר קשה, על כן הביאה אצלו.

וישמע יתרו וגו' את כל אשר עשה אלוקים למשה ולישראל עמו כי הוציא ה' את בני ישראל ממצרים. יש לדקדק שהתחיל אשר עשה 'אלקים' והיינו מדת הדין, וסיים כי הוציא ה' והיינו מדת הרחמים. ויש לומר לפי מה שכתב בנועם אלימלך, שהיו בישראל ג' כתות: א) משה רבינו וצדיקים הגדולים, עיקר מגמתם היה שיגאלו למען יוכלו לעבוד את ה' בלי מניעה, כי מצרים היה מקום טומאה כענן וחושך המסתיר אור השמש. ב) שבט לוי שאע"פ שלא שעבדום המצריים, מ"מ היו נכנעים, והבינו מעלת הגאולה שכשיהיו בני חורין לא יצטרכו להכנע עוד בלתי לה' לבדו. ג) שאר בני

ישראל העובדים עבורת הפך הכירו טובת הבורא יתברך במה שהוציאם משעבוד הקשה. ולפ"ז יפורש "וישמע יתרו גו' את כל אשר עשה 'אלקים' למשה ולישראל עמו", היינו המיוחדים במעלה, גמלם טוב אפילו בהסכמת מידת הדין, והוספך עוד "כי הוציא ה'" והיינו מידת הרחמים את ישראל היינו שבט לוי וכל בני ישראל, והיינו ב' כתות האחרונות, דלהם הוכרח הקב"ה להוציאם במידת הרחמים, דמידת הדין לא הסכים להוצאתם, ועל כן חשב יתרו שגם אותו יקרבו, ולכן בא.

לזכות י.ב.צ. לפדנטה בהרחבה וז"ל מילי דמיטב

עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו. אמרו בקידושין (דף פב). התורה נותנת לו אחרית ותקוה בזקנותו, דכתיב "עוד ינובון בשיבה". הנה האי קרא קאי על מה שכתוב לפני זה - "שתולים בבית ה'", כלומר אלה השתולים ומושרשים בבית ה', ואינם מסיחים את דעתם מבית ה' לדבר אחר, כגון לאומנות, כמו עץ השתול במקום זה אינו יכול להניח את מקומו שהוא מושרש בו, עליהם אמר הכתוב "עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהי" - גם בזקנותם.

ברצח בעצמותי חרפוני צוררי באמרם אלי כל היום איה אלקך (תהלים מ"ב). כתיב בדניאל (ח:ד-ז): "ראיתי את האל מננה וגו' והנה צפיר העצים בא מן המערב וגו' והצפיר קרן חזות בין עיני וגו' ויש את האיל וישבר את שתי קרניו". ובתוספתא (מקואות פ"ז ה"א) אמרו: קרא ר' טרפון המקרא הזה "ראיתי את האיל" זה ר' עקיבא, "הוצפיר קרן חזות בין עיני" זה ר' יוסי הגלילי, "וישבר את שתי קרניו" זה עקיבא ושמעון בן ננס.

בספירת דברים אשר בכתובים האלה מספר רבי טרפון בשבחים של רבי עקיבא ור' יוסי הגלילי, עד כמה הכתה תורתם שורש בתחושתם הגופנית, וההלכות אשר העלו בעמלם בתורה לילות כימים ובכלות הנפש, נעשו כעצם מעצמותיהם וכבשר מבשרם, ובבוא מי שהוא ופוגע בסברתו ובמשפטו של אחד מהם, וסותר את דבריו, הוא חש כאילו הוכה מכה רבה של נגיחה בקרן בכל גופו.

וכן אנו מוצאים מקרא כתוב שכל מי שפוגע בחירוף ובגידוף בדבר רוחני הממלא כל עולמו של חברו, הרי הוא כאילו עשה מעשה רצח בעצם מהותו החומרי, דכתיב "ברצח בעצמותי חרפוני צוררי באמרם אלי כל היום איה אלקך". (חזו"י מקואות שם).

סגולה פאר

ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהרדכת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען ידאת חטא אין אייערע קינד וואס א שטיין ביי קברי צדיקים.

דורך טוהט מכן דורות ישרים:

- מלאות איין וויסען ווען די שטיין ווערט געבאקען. שהוא עת רצון להתפלל. כדי איך זאלט קענען מיט זאגן די תפילה.
- די ת"ח גיט אליין צום ציון און מתפלל. נאכדעם וואס ער רופט נשמת הצדיק אל קברו (המקובל מהישמח משה).
- די שטיין ווערט באגראבען ווי די ריכטיגע זעג און אזוי זעהט מען עס נישט.
- מקען אויך אכענעמען די שטיין און עס אליין אראפלייגען ביי וועלכע צדיק איז וילט.
- מקען באשטעלען אפאר שטיינער כדי מזאל עס לייגען ביי אסאך צדיקים.

- א ת"ח ירש וואס טוהט עס שוין אסאך יארן צו העלפן אידן. וועט עס טוהן פאר אייער ישועה פרויזאט. באנאמען קאנפידענשעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין. באזונדערע עבודה און תפילות פאר א לענגערע צייט. אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעבענע קייט. מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- מ'שרייבט די נאמען נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיערות. די שטיין בלייבט אין דעם אויווען 2 וואכען.
- זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין. ביי די ריכטיגע צייטען.

דוקא אויך דעם מקובלדיגע אופן פון מכן דורות ישרים זעהט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק איפן ארץ יבד מלב (-אנטיגען זיין הארץ צו אידישקייט), שיהיה לנו לשמים לטובה (-ס'יורשנו די נאמען מענטש). וזאת כלום! וזאת כלום! (הנשמת זעחת האונדער). מקען עס געבען פון מעשה.

פאר פרטים רופט-טקסט מכן דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

צופרידנעע עלטערען פון מכן דורות ישרים זאגן:

מיין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש. ער לערענט מוסר. ער וויל ענדיגען א מסכתא

מיין וועג בעזט פון זייער מיד פאר 5 מינוט אויך 5 מינוט שמע פאר זמן קריאת שמע

מיין יצחק האט אריינגעלייגט א פילטער

אין האב נישט געזאגט קיין מנוחה כארדעם נישט וויסענדיג וואס מיין בחוד טוהט

כיהאב אנגעזייען זעהן הצלה מיט מיינע קינדער נאכדעם מנדב זיין פאר מיין חברים קינד

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר

חלת לחם על הלכות חלה - ברכת הבית על מסכת חלה

במהדורה טפוארת בתכלית ההידור והדפוס

ע"י מכון עבודה ברורה

אפשר להשיג הספר

באר"ה: ב. הרב יצחק מיטניק שליט"א 732-987-4733

בירושלים: מכון עבודה ברורה 02-6576577